

”At være ens i en fremmedhed”

- et postkulturelt perspektiv på et kulturmøde i en forsknings- og læringskultur på Aalborg Universitet

Maria Hvid Dille

Stud.mag. i Læring og Forandringsprocesser
Institut for Læring og Filosofi
Aalborg Universitet

Abstract

I indeværende artikel italesætter og problematiserer jeg en erfaret diskrepans mellem AAU's vision om internationalisering, som den fremstår af dokumentet ”Strategi 2010-2015” og nogle hverdagspraksisser i lærings- og forskningskulturen på AAU København, der ”taler et andet sprog”. Jeg vil i artiklen diskutere forskellige perspektiver på de kulturmøder, der opstår i kraft af internationaliseringen, samt konsekvensen af de kulturforståelser, der ligger bag.

I min færden som studerende på Aalborg Universitet i København (vil fremadrettet blive omtalt som AAU) møder jeg dagligt studerende med forskellige nationaliteter. Jeg hører ydermere en mangfoldighed af sprog talt, ser opslag i fællesområder, der henvender sig til sin læser på engelsk, samt oplever gruppearbejder, hvor det fælles fremmedsprog ligeledes er på engelsk. Jeg er qua ovenstående praksiserfaringer bevidst om, at disse studerende er en del af lærings- og forskningskulturen på AAU. De studerer på internationale uddannelser, hvor undervisningssproget er engelsk, og de er på denne måde udtryk for universitetets internationale dimension.¹

Denne dimension bygger på nuværende regerings vision om en styrket internationalisering af de videregående uddannelser i Danmark og er materialiseret i en todelt internationaliseringshandleplan udarbejdet af Uddannelses- og Forskningsministeriet (Undervisnings- og Forskningsministeriet, 2014). Én af handleplanens kongstanker er, at øget indsigt skabes gennem et globalt udsyn, og at international indsigt er med til at skærpe de danske uddannelsesmiljøer (ibid., 2014: 4). AAU indskriver sig i denne diskurs om værdien af et globalt udsyn ved på deres hjemmeside at udtale, at ”...viden og talent ikke kun findes inden for nationale grænser, men skal søges og skabes i samspil med resten af verden” (AAU internationale samarbejder). AAU fremskriver sig derfor som et universitet med en profil, der vægter diversitet og mangfoldighed som værdifuld for forskning og uddannelse.

Til trods for denne værdisætning og ”internationale logik” oplever jeg som studerende på AAU dog to overordnede grupperinger i læringskulturen, der ved første blik lader sig adskille fra hinanden via det talte sprog – dansk versus engelsk. Disse grupperinger ser jeg i indeværende undersøgelse som udtryk for henholdsvis en minoritets- og majoritetskultur. Minoritetskulturen bestående af de internationale studerende/uddannelser og majoritetskulturen be-

¹AAU er lig alle videregående uddannelser i Danmark forpligtet på at imødekomme kravet om en international dimension. Den internationale dimension måles blandt andet på antal indgående studerende (Undervisnings- og Forskningsministeriet 2014: 9).

stående af de danske studerende² og uddannelser. Blikket på de to kulturer dannes både med henvisning til en distinktion i numerisk forstand, men også ud fra en antagelse om, at majoriteten udgør en normdannende del af læringskulturen (Skadegård Thorsen, 2014: 10).³

Fornemmelsen for denne gruppering – et art ”dem og os” - har skabt en undren og en nysgerighed, der kredser om en hypotese om, at ”tvær-kulturelle” praksisser, både i et undervisnings- og socialt perspektiv, ikke i større omfang eksisterer på AAU til trods for en eksplicit og officiel værdisætning heraf. Hypotesen udtrykker ydermere det paradoks, der har været drivkraften for den undersøgelse, der ligger til grund for indeværende artikel. Paradokset består i før nævnte diskrepans mellem vision (international logik) og praksis.

Metode og vidensproduktion

Ovenstående problemstilling er undersøgt ved at udlede det kulturbegreb som AAU fremskriver i dets strategigrundlag for 2010-2015⁴ (AAU Strategi 2010-2015), samt ved at sammenholde dette kulturbegreb med fortællinger og forståelser af levet praksis eller ”doings” og ”sayings” udtalt af henholdsvis internationale studerende (minoritet) og danske studerende (majoritet) (Jensen, 2011a: 52). De fortællinger og forståelser, der sammen med strategigrundlaget skal generere en viden om undersøgelsens problemstilling, er indsamlet via tre semistrukturerede interviews med henholdsvis to kandidatstuderende og én bachelorstuderende. De tre studerende læser alle på forskellige uddannelser, hvoraf to studerer i København og én i Aalborg. De tre studerende fungerer ydermere i denne undersøgelse som en art repræsentanter for foromtalte minoritets- og majoritetskultur, da to af de studerende er såkaldte internationale studerende og en studerende en såkaldt dansk studerende.

De forskellige uddannelser, geografiske placeringer, samt tilhørsforholdet til henholdsvis en minoritets- og majoritetskultur på AAU har fungeret som eksplicite kriterier for udvælgelse af informanter (studerende). Dette er gjort for at sikre større brede og dybde med henblik på produktionen af viden.

Med et fokus på praksisser indskrives jeg mig i et postkulturelt perspektiv på kultur, hvorfor jeg indledende kort vil beskrive dette perspektiv med afsæt i professor Iben Jensens teori herom (Jensen, 2011a).

Ydermere vil jeg med afsæt i en kort introduktion til litterat og semiotiker Mikhail Bakhtins dialogteori anskue de kulturforståelser og de blik på kulturmødet, der er i spil i henholdsvis AAU's ”Strategi 2010-2015” (AAU Strategi 2010-2015) og i de tre ovennævnte interviews. Videre vil jeg diskutere hvilke implikationer førnævnte diskrepans har i en bakhtinsk optik.

Internationalisering; et nyt forskningsområde

Hanne Tange, lektor ved AAU, tegner i en undersøgelse fra 2010 et billede af internationaliseringen fra et undervisningsperspektiv på fem danske fakulteter (Tange, 2010). I undersøgelsen

² ”Danske studerende” skal i indeværende kontekst forstås som de studerende, der studerer på en af de udbudte danske uddannelser, hvor undervisningsproget primært er dansk.

³ Ordet ”normdannende” henviser her til nogle af de praksisser og måder at gøre studerende på, som kan siges at være gældende for en stor del af de danske studerende, fx en særlig metodetilgang (problem- og projektbaseret læring).

⁴ Aalborg Universitets strategi (”strategi 2010-2015”) fungerer som strategisk ledelsesgrundlag for universitetet. Strategien, som er understøttende for udviklingen på universitetet, består af universitets mission, vision, særlige værdier og værdigrundlag samt strategiske mål og strategigrundlag (AAU Strategi 2010-2015).

sen beskriver Tange, hvordan en overgang til mere engelsksproget undervisning på danske universiteter har skabt mulighed for at optage flere ikke-danske studerende (ibid.: 33), hvilket alt andet lige har skabt en større kulturel mangfoldighed i universiteternes lærings- og forskningsmiljøer. I undersøgelsen konkluderer Tange, at den kulturelle mangfoldighed skaber en del udfordringer og begrebet ”kultur” opstilles som ét nøgletema ud af fire, der blandt andet relaterer sig til disse udfordringer (ibid.:14). En særlig kulturel udfordring er fx forhold vedrørende interaktionen og herunder kommunikationen danske og internationale studerende imellem (Ibid.: 110).

Tanges undersøgelse peger altså på, at det kulturmøde og den interaktion/kommunikation, der ligger implicit i internationaliseringstanken, ikke er ukompliceret og ligetil.

Med henvisning til indeværende undersøgelse understreger dette, at der er meget i spil, når personer fra forskellige kulturer mødes og taler sammen. Kommunikation er fx ikke blot en diffusionsproces, hvor viden spredes lineært og uproblematisk fra et menneske til et andet. Et relevant perspektiv på denne interaktion og kommunikation bliver derfor i min optik af interkulturel art og kræver en interkulturel kompetence. Det vil sige en kompetence, der skaber forudsætninger for at tage stilling til, hvordan kultur får og har betydning i forskellige kontekster (Jensen, 2011b: 10). Indeværende artikel lægger sig på denne måde i forlængelse af Tanges undersøgelse med en optagethed af de kulturmøder og kulturforståelser, som internationalisering indebærer.

Et postkulturelt blik på kultur

Jensen udtaler med prefixet ”post”, at der implicit i begrebet postkulturel ligger en afstandtagen til traditionelle opfattelser af kultur (Jensen, 2011a: 51). Denne afstandtagen vedrører opfattelsen af en kultur som værende én sammenhængende, homogen enhed. En enhed der er afgrænset af landegrænser, og som rummer en forestilling om, at det er muligt at indkredse særlige kerneelementer, som er fælles for **alle** i den pågældende kultur fx værdier, regler og normer (Jensen, 2011b: 21). En sådanne kulturforståelse trækker på et beskrivende kulturbegreb, og har sin rod i en funktionalistisk kulturteori, hvor alt, hvad folk gør, tænkes at have en klar funktion. Mennesket **har** med dette blik en kultur (Jensen, 2011b: 19).

Jensens postkulturelle perspektiv placerer sig som nævnt i opposition hertil og trækker på et komplekst kulturbegreb (ibid: 21). Kultur er med denne forståelse ikke afgrænset til en forudsigelig enhed, og er modsat det beskrivende kulturbegreb karakteriseret ved en heterogenitet og en anerkendelse af de indre modsigelser man mener, kendetegner kultur (ibid: 22). Kultur er ydermere noget man **gør** og noget som deles og forhandles mellem mennesker i forskellige sociale fællesskaber. Jensens lægger sig med sit perspektiv på kultur i forlængelse heraf og, lidt forenklet, argumenterer hun for, at kultur kan ses som en række af praksisser – **sayings** and **doings** – der skabes af, hvad vi gør og siger i forskellige sociale relationer og interaktioner (Jensen, 2011a: 52).

Ved at anlægge et postkulturelt perspektiv på kultur skaber jeg et blik, der indfanger føromtalt diskrepans. Kultur forstået som praksisser fokuserer netop et blik på måden, der **praktiseres** kultur og kulturmøde på. Dette skaber et sammenligningsgrundlag med måden, der **tænkes** kultur og kulturmøde på.

Kultur og kulturmøder på AAU – to empiriske virkeligheder

Undersøgelsen som indeværende artikel trækker på består af et empirisk grundlag – to empiriske virkeligheder, der udgøres af henholdsvis tre interviews med internationale og danske studerende på AAU, samt et uddrag af teksterne ”Mission for Aalborg Universitet” og ”Vision for Aalborg Universitet” fra dokumentet ”Strategi 2010-2015” (Om AAU: aau.dk).

AAU italesætter via ovennævnte tekster en værdisætning og en prioritering af internationalisering i en global tid. Universitetet karakteriserer sig selv som et ”internationalt orienteret netværksuniversitet” (ibid.), og indrammer herved egen identitet, som en bestemt type uddannelsesinstitution, nemlig én, der ser værdien af internationalt samarbejde og videnuudveksling. Sætninger som ”...at bidrage til det globale samfunds viden og udveksling af viden (...) ind til højeste internationale niveau” (ibid.) understreger ydermere, at viden og videnuudveksling bedst udvikles i samspil, det vil sige, at viden forstået som (for) lokal og isoleret er mangelfuld. Med henvisning til professor i kulturteori, Mikhail Epstein, udtaler dette en forståelse om, at man som (viden-) fællesskab skal tage hensyn til egen utilstrækkelighed, hvorfor det kræver interaktion med andre fællesskaber at kompensere for denne utilstrækkelighed og mangelfuldhed (Epstein, 2009: 334). Undersøgelsen konkluderer derfor, at AAU som uddannelsesinstitution fremskriver en art kulturforståelse, der trækker på et komplekst kulturbegreb, hvor viden, betydning og værdier er noget, der forhandles med andre og som ikke kan afgrænses til en fast, isoleret enhed (Jensen, 2011b: 22) – kulturmødet anser man i denne optik for at være en ressource.

I undersøgelsen stiller jeg ovenstående kulturforståelse og blik på kulturmødet overfor nogle forståelser, som er udledt af de tre studerendes sayings om deres praksisser. Som en konsekvens af undersøgelsens postkulturelle perspektiv på kultur, som noget man gør eller siger, peger jeg via interviews med disse studerende på nogle fællesstræk for henholdsvis de internationale og danske studerende i måder at tænke og gøre kultur og kulturmøde på.

Interviewsene med de to internationale studerende kredser om spørgsmål vedrørende hverdagspraksisser i relation til majoriteten, synet på ”sig selv” og om at være en del af universitetet som et hele. Interviewet med den ene danske studerende fokuserer omvendt de hverdagspraksisser, der relaterer til minoriteten og synet på samme gruppe som en del af universitetet som et hele.

Fælles for mange af de hverdagspraksisser, der skitseres af de internationale studerende er, at relationen til danske studerende kun er reel indenfor deres egen studieretning. Det vil sige, at det faglige og sociale samspil med de dansktalende studerende primært foregår indenfor selve retningen med de danskere, som måtte have valgt at studere på en international linie. Praksisserne bærer derfor præg af denne underforståede indforståethed om, at interaktionen og kulturmødet kun sker der, hvor der er et på forhånd givet internationalt (og engelsksproget) fællesskab - et art fælles grundlag, nemlig på selve den specifikke internationale uddannelse. ”Danskeren” får altså to identiteter; én der har valgt det internationale og flerkulturelle til – en af ”os”, og én, der ikke har (majoriteten) – en ”anden”.

Den danske studerende udtrykker på lignende vis, at hverdagspraksisser, herunder relation og interaktion, der vedrørende de internationale studerende er meget lille, og kan begrænses til kun at indbefatte lidt venlig small-talk i kantinekøen. De internationale studerende får karakter af at være en kultur i kulturen, en art subkultur, der eksisterer som ét hele; nemlig et internationalt hele. Dette til trods for, at den danske studerende er velvidende om, at de internatio-

nale studerende kommer fra en mangfoldighed af kulturer og nationer og taler en mangfoldighed af sprog.

Undersøgelsen udpeger med henvisning til ovenstående en række af fællesstræk i måder at tænke og gøre kultur og kulturmøder på. Disse måder peger på, at der eksisterer en praktiseret kulturforståelse, der trækker på en art beskrivende kulturbegreb (Jensen, 2011b: 21). Dette da de studerende, både den danske og de internationale, i forbindelse med interviews om deres praksisser udtrykker sig om ”den anden” og dennes kultur, som en art afgrænset enhed. Enheden udtrykkes i hinandens ”fremmedhed”, der virker til at være defineret udelukkende på baggrund af sprog og nationalitet. Kulturmødet anerkendes i denne optik slet ikke – det anses altså ikke som værende hverken en ressource eller noget man ikke ønsker.

Opsamlende peger undersøgelsen derfor på, at der eksisterer en diskrepans mellem to blik på kultur og kulturmøder på AAU. Ét blik udgøres af værdier italesat af AAU som uddannelsesinstitution (intentionen), der vægter diversiteten og anskuer kulturmødet som en ressource for videnudvikling. Et andet blik udgøres af de praksisser, der gøres og siges af de studerende. Diversitet bliver her fremstillet som ”en anden” og noget fremmed, og kulturmødet anerkendes ikke som værende hverken en ressource eller en udfordring.

Diskussion: Mikhail Bakhtin – forskel som forandringskraft

Den russiske litterat og semiotiker, Mikhail Bakhtin (1895-19175), har i sin dialogteori fokus på ”forskelle” som en dynamisk forandringskraft, og teorien bygger på en forståelse af kommunikation som dialog og interaktion (Phillips, 2011: 172). Bakhtins dialogiske kulturforståelse med sit fokus på forskelle og ikke ligheder er et fikspunkt i blikket på undersøgelsens empiriske virkeligheder.

Hos Bakhtin er sprog polyfont og skal forstås som diskurser, ideologier, perspektiver og er derfor ikke blot det enkelte menneskes egne ytringer (ibid.). Denne polyfoni er ofte modsætningsfuld, men udgøres alligevel af en enhed, blot en polyfon og modsætningsfuld enhed. Enheden består af to konkurrerende tendenser, der rummer to modsatrettede krafter: en enheds-søgende og centraliserende kraft, den centripetale tendens, og en forskelssøgende og decentraliserende kraft, den centrifugale tendens (ibid: 173). Begge tendenser vil være til stede i enhver ytring; den ene blot mere dominerende end den anden.

Bakhtins dialogiske kulturforståelse kan ydermere forklares via dets modsætning; den monologiske kulturforståelse. Denne forståelse er blandt andet kendetegnet ved at tænke kultur som et lukket fællesskab og ved ikke at anderkende andre stemmer i kulturen.⁵ Monologiske kulturer forstår sig selv som fuldendte og komplette og inddrager heraf, som udgangspunkt, ikke stemmer fra andre kulturer i en udviklings- og forandringsproces (ibid.). Et kulturmøde i bakhtinsk forstand indebærer modsat en monologisk kulturforståelse en involvering af forskellige kulturelle stemme og en dialogisk relation og interaktion med ”det andet”/”fremmede”: ”it is only in the eyes of another culture that foreign culture reveals itself fully and profoundly” (Bakhtin i Gholamian & Jensen, 2014: 15).

⁵ Beskrivelsen af den dialogiske og monologisk kulturforståelse fremstår i artiklen i forenklet form.

Ved at anlægge en bakhtinsk dialogteoretisk optik på undersøgelsens empiri fremstår de to konkurrerende tendenser med forskellig dominans i de to empiriske virkeligheder.

I AAU's visioner og mission vægtes og værdisættes den centrifugale kraft i højere grad ved blandt andet at udpege, at videnudvikling skærpes i samspillet med andre stemmer, og ved at kulturmødet anderkendes som gunstigt. Dette ser jeg som udtryk for en dialogisk kulturforståelse, en kulturforståelse der vægter forskellighed, og som ser interaktionen og relationen mellem kulturer, som værende dét, der skaber en ny selvforståelse. En ny selvforståelse opstår ifølge Bakhtin kun, når "vi" af en fremmed kultur får stillet spørgsmål til egen kultur, da disse vil være spørgsmål vi aldrig har stillet os selv (Gholamian & Jensen, 2014: 15) – vi bliver så at sige til, i kraft af det vi ikke er.

I relation til undersøgelsens anden empiri, de tre interviews, er det særligt den centripetale tendens, der dominerer. Dette ser jeg blandt andet ved, at de studerende ikke anerkender værdien af andre stemmer end deres egen. De udtaler et tydeligt "vi" og "dem" og disse enheder virker til at være afgrænsede og lukkede. Denne diskurs ser jeg som et udtryk for en monologisk kulturforståelse og kulturmødet opstår kun i small-talks og som høfligheder. Der "lukkes ned" for værdien af "de andre" i en dialogisk forstand og den gensidige forståelse kan ifølge Bakhtin kun blive til en ensidig forståelse. Det vil sige en forståelse, der udelukkende opererer på et overfladisk og beskrivende niveau, og som ikke fører til forandring eller fornyelse (ibid: 16).

I undersøgelsen som indeværende artikel trækker på, ser jeg, jf. ovenstående diskussion, en diskurs fra AAU's side, der værdisætter diversiteten og en mangfoldighed i stemmer i frembringelsen af ny viden, nye meninger og gensidig forståelse. Dog virker denne diskurs til blot at rumme ord på skrift og ingen forskrifter mm. med henblik på dialogisk aktivitet. Såfremt den internationale dimension fortsat skal være en del af AAU's profil må kulturmødet bestå af andet og mere end small-talks. Det vil sige, at værdien af mangfoldigheden af stemmer først giver rigtig mening, når den er en del af praksis og ikke kun skriftliggjorte visioner.

Hvordan vejen fra at anskue forskelle som en forandrings- og udviklingskraft i intentionerne **såvel** som i praksis, rummer min undersøgelse og denne artikel ingen konklusioner på. Dog ser jeg denne vej som værende andet og mere end blot et spørgsmål om de studerendes personlige interkulturelle kompetencer. Institutionen må også i praksis skabe muligheder og strukturer for udviklingen af disse kompetencer og de dialogiske kulturmøder fx via udviklingen af studieordninger, tværvideenskabelige og tvær-"kulturelle" kurser, tiltag etc.

At være ens i en fremmedhed - opsamling

Formålet med denne artikel har været at skabe et blik på det kulturmøde og de kulturforståelser jeg ser i spil i læringskulturen på AAU, via samtaler med studerende og via udvalgte dele af AAU's skrivelser om sig selv. Baggrunden har været en oplevet diskrepans mellem en vision (international logik) om internationalisering og nogle divergerende praksisser.

Jeg har via nedslag i AAU's "strategi 2010-2015" opridset konturerne af en kulturforståelse, som jeg ser udtrykt i dokumentet. Ydermere har jeg med udvalgte dele af Bakhtins dialogteori diskuteret denne kulturforståelses konsekvenser for det kulturmøde, der dagligt finder sted på universitetet. Samme analytiske bevægelse har jeg anlagt på fem samtaler med henholdsvis danske og internationale studerende. Dette for at kunne udsige noget om ovenstående diskrepans og potentielle konsekvenser heraf.

Jeg konkluderer, at der synes at eksistere en forskel i måden internationalisering vægtes på af AAU og måden internationaliseringen ”lever” på via de studerende. Den levede internationalisering peger på en kulturforståelse af monologisk karakter, hvor diversitet og mangfoldigheden af stemmer ikke anerkendes. Der er en opfattelse af et afgrænset ”vi” og ”de andre”. Kulturmødet finder sted som small-talks i kanten, og det virker ikke til, at de studerende tænker, at diversiteten kan bruges til andet og mere. I den tænkte internationalisering (visionerne) italesætter AAU en modsatrettet kulturforståelse og anser omvendt kulturmødet som værende en ressource, hvor foreningen af stemmer skaber muligheden for et skærpet globalt samarbejde og videnudvikling.

Afsluttende kommenterer jeg på det udviklings- og forandringspotentiale, der med henvisning til Bakhtin, ligger i at anskue kulturmødet i en dialogisk optik – muligheden for forandring og udvikling må ligge i mere end et skriftliggjort krav om internationalisering og en vision herom, men også i universitetets strukturer og måder at organisere sig på.

Referencer

- Om AAU lokaliseret mandag d. 16.02.2015 på World Wide Web: <http://www.aau.dk/om-aau/strategi-udviklingskontrakt/mission-vision-og-vaerdier/>
- AAU Internationale samarbejder. Lokaliseret mandag d. 16.02.2015 på World Wide Web: <http://www.aau.dk/om-aau/internationalt-samarbejde>
- AAU Strategi 2010-2015 på World Wide Web: <http://www.ledelsessekretariatet.aau.dk/Strategi+og+Udvikling/AAU+strategi+2010-2015/>
- Lokaliseret mandag d. 23.02.2015
- Epstein, M. (2009): Transculture: A Broad Way Between Globalism and Multiculturalism. **American Journal of Economics and Sociology**, 68: 327–351. doi: 10.1111/j.1536-7150.2008.00626.x
- Gholamian, J. & Jensen, I. (2014): Fra multikulturalismen til transkulturalismen i Bilfeldt, Jensen & Andersen (red.): **Rettigheder, Empowerment og Læring**, Aalborg Universitetsforlag
- Jensen, I. (2011a): Postkulturel kommunikation, fordi kultur ikke altid er vigtigst. I: Drønen et al.: **Forståelsens gyldne øyeblik, Festskrift til Øyvind Dahl**, Trondheim, Tapir Akademisk Forlag
- Jensen, I. (2011b): Grundbog i Kulturforståelse. Roskilde Universitetsforlag
- Phillips, L. (2011): Med forskel som forandringskraft: en introduktion til dialogisk kommunikationsteori i Almlund, Pernille & Blom Andersen, Nina (red.): **Fra metateori til kommunikation**, København, Hans Reitzel
- Skadegård Thorsen, M. (2014): Strukturel diskrimination i hverdagen I Jensen, Iben & Bilfeldt, Annette (red.): **Serie om lærings-, forandrings og organisationsudviklingsprocesser bind 5**, København, Aalborg Universitetsforlag
- Tange, H. (2010): **Undervisningserfaringer med internationalisering**. Lokaliseret torsdag d. 19.02.2015 på World Wide Web: http://vbn.aau.dk/files/80690891/Undervisererfaringer_v._Hanne_Tange_samlet_rapport.pdf
- Uddannelses- og Forskningsministeriet (2014): **Danmark – et attraktivt uddannelsesland. Sådan tiltrækker Danmark talenter fra udlandet**. Lokaliseret onsdag d. 18.02.2015 på World Wide Web: <http://ufm.dk/publikationer/2014/filer-2014/ufm-april-2014-danmark-et-attraktivt-uddannelsesland.pdf>

Reflexen, Tidsskrift for uddannelser ved Institut for Læring og Filosofi, Aalborg Universitet (ISSN 1901-5992), vol. 11, nr. 1, 2016.

AAU's Internationale Samarbejde aau.dk. Lokaliseret mandag d. 16.02.2015 World Wide
Web: <http://www.aau.dk/om-aau/internationalt-samarbejde>

Denne artikel er publiceret i *Reflexen* (vol. 11, nr. 1, 2016) under temaet *Kulturmødets muligheder og begrænsninger*.